

Datum van inontvangstneming : 15/12/2015

Zaak C-584/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

11 november 2015

Verwijzende rechter:

Tribunal administratif de Melun (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 november 2015

Verzoekende partij:

Glencore Céréales France

Verwerende partij:

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer
(FranceAgriMer)

Tribunal administratif te Melun

(Tweede Kamer)

[OMISSIS] Bij [twee] verzoekschriften en [verschillende] memories, ingeschreven onder nr. 1303941 [en nr. 1303944] [datums], [OMISSIS] verzoekt de vennootschap Glencore Céréales France [OMISSIS] het tribunal om:

- 1) nietigverklaring van de tegen haar door het établissement FranceAgriMer op 12 april 2013 opgestelde betalingsbevelen tot terugvordering van 263 503,05 EUR [en van 26 066 EUR];
- 2) nietigverklaring van d[e] [twee] beslissing[en] van de directeur-generaal van FranceAgriMer van 16 april 2013 tot afwijzing van haar opmerkingen van 12 oktober 2012 en betaling binnen 30 dagen van het gevraagde bedrag;
- 3) nietigverklaring van de brie[ven] van kennisgeving van de Ontvanger van FranceAgriMer van de beslissing van haar directeur-generaal van het betalingsbevel van 12 april 2013;

4) tenlastelegging van FranceAgriMer van het bedrag van [10 000] EUR [OMISSIS] [nationaal recht].

[OMISSIS][**OR. 2**][OMISSIS][**OR. 3**][OMISSIS][**OR. 4**]

[OMISSIS] [**OR. 5**]

[OMISSIS] [**OR. 6**]

[OMISSIS] [**OR. 7**]

- 1 [OMISSIS] Overwegende dat de door de vennootschap Glencore Céréales France ingediende verzoeken nrs. 1303941 en 1303944 [moeten worden gevoegd] [OMISSIS]
- 2 Overwegende dat de vennootschap Glencore Céréales France op 26 mei 1999 certificaat nr. X05836 heeft gekregen waarbij haar is toegestaan 3 300 ton brouwerst in bulk met communautaire restituties uit te voeren; dat de directeur-generaal van het Office national interprofessionnel des céréales wegens bij een douanecontrole gebleken onregelmatigheden bij de wijze van lading van het graangewas aan boord van de exportschepen een op 25 februari 2004 betekend betalingsbevel heeft opgesteld voor een totaalbedrag van 93 933,85 EUR, waarvan 60 026,91 EUR tot terugbetaling van de uitvoerrestituties, 30 013,46 EUR als sanctie gelijk aan 50 % van de restitutie en 3 893,48 EUR als 15 % geldboete; dat de vennootschap Glencore Céréales France voorts van mei tot september 2000 uitvoeraangiften voor een hoeveelheid van 43 630,130 ton zachte tarwe uit de interventievoorraden heeft ingediend; dat de directeur-generaal van het Office national interprofessionnel des céréales wegens bij een douanecontrole gebleken onregelmatigheden bij de wijze van bewaring van het graangewas vóór uitvoer op 30 november 2005 drie betalingsbevelen voor 113 685,40 EUR, 22 285,60 EUR respectievelijk 934 598,28 EUR heeft gegeven met het oog op de restitutie van de door de betrokken vennootschap onverschuldigd ontvangen gemeenschapssteun bij uitvoer, die aan de verzoekende vennootschap bij brief van 5 januari 2006 zijn betekend door de Ontvanger van dit établissement; dat de vennootschap Glencore Céréales France de op 6 april 2010 gevorderde bedragen inzake de voor de export van de brouwerst ontvangen steun en op 27 september 2010 die inzake de voor de export van zachte tarwe ontvangen steun heeft betaald; dat de directeur-generaal van het établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer), rechtsopvolger van de Office national interprofessionnel des céréales, de vennootschap Glencore Céréales France bij beslissing van 16 april 2013 verzocht om betaling van een bedrag van 289 569,05 EUR als rente over de onverschuldigd ontvangen steun, namelijk 263 503,05 EUR als steun voor de uitvoer van zachte tarwe, en 26 066 EUR als steun voor de uitvoer van brouwerst; dat bij die beslissing een betalingsbevel van 12 april 2013 over dezelfde bedragen was gevoegd, dat op 16 april 2013 bij brief van de Ontvanger van het établissement werd betekend; dat de vennootschap Glencore Céréales

France verzoekt om nietigverklaring van de beslissingen van 16 april 2013 en van het betalingsbevel van 12 april 2013;

Ontvankelijkheid van de vorderingen tot nietigverklaring van de brief van de Ontvanger van 16 april 2013:

[OMISSIS][niet-ontvankelijk verklaard middel] **[Or. 8]**

Andere vorderingen tot nietigverklaring:

Inzake externe wettigheid:

3 [OMISSIS] [OMISSIS];

4 [OMISSIS];

5 [OMISSIS];

[afgewezen middel]

Inzake interne wettigheid:

6 Overwegende enerzijds dat artikel 52 van verordening (EG) nr. 800/1999 van de Commissie van 15 april 1999 houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten luidt: „1. Onverminderd de verplichting tot betaling van het negatieve bedrag als bedoeld in artikel 51, lid 4, is de begunstigde verplicht, indien een restitutie ten onrechte is betaald, de ten onrechte ontvangen bedragen terug te betalen, waaronder begrepen de **[Or. 9]** overeenkomstig artikel 51, lid 1, geldende sanctiebedragen, vermeerderd met een rente over het tussen de betaling en de terugbetaling verstreken tijdvak. Indien evenwel: (...) b) de zekerheid reeds is vrijgegeven, betaalt de begunstigde het bedrag van de zekerheid die zou zijn verbeurd, vermeerderd met de rente over de periode vanaf het vrijgeven van de zekerheid tot en met de dag voorafgaande aan die van de betaling(...)”;

dat artikel 5 bis van verordening (EG) nr. 770/96 van de Commissie van 26 april 1996 houdende wijziging van verordening (EEG) nr. 3002/92 tot vaststelling van gemeenschappelijke bepalingen inzake de controle op het gebruik en/of de bestemming van producten uit interventie luidt: „1. Wanneer, na volledige of gedeeltelijke vrijgave van de in artikel 5 bedoelde zekerheid, wordt vastgesteld dat de producten geheel of gedeeltelijk niet voor het voorgeschreven gebruik zijn aangewend en/of niet de voorgeschreven bestemming hebben gekregen, eist de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de zekerheid is vrijgegeven, overeenkomstig artikel 8, lid 1, van verordening (EEG) nr. 729/70 van de betrokken handelaar een bedrag dat gelijk is aan de zekerheid die verbeurd zou zijn indien met de tekortkoming rekening was gehouden vóór de vrijgave van de

zekerheid. Dit bedrag wordt verhoogd met rente, berekend vanaf de datum van vrijgave tot de dag vóór de datum van betaling.(...)”;

dat artikel 1 van voormelde verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 luidt: „(...) 2. Onder onregelmatigheid wordt elke inbreuk op het gemeenschapsrecht verstaan die bestaat in een handeling of een nalaten van een marktdeelnemer waardoor de algemene begroting van de Gemeenschappen of de door de Gemeenschappen beheerde begrotingen worden of zouden kunnen worden benadeeld, hetzij door de vermindering of het achterwege blijven van ontvangsten uit de eigen middelen, die rechtstreeks voor rekening van de Gemeenschappen worden geïnd, hetzij door een onverschuldigde uitgave”;

dat artikel 3 van deze verordening luidt: „1. De verjaringstermijn van de vervolging bedraagt vier jaar vanaf de datum waarop de in artikel 1, lid 1, bedoelde onregelmatigheid is begaan. De sectoriële regelingen kunnen echter een kortere termijn bepalen, die niet minder dan drie jaar mag bedragen. / Voor voortdurende of voortgezette onregelmatigheden gaat de verjaringstermijn in op de dag waarop de onregelmatigheid is geëindigd. Bij meerjarige programma's loopt de verjaringstermijn in elk geval tot de dag waarop het programma definitief wordt afgesloten. / De verjaring van de vervolging wordt gestuit door elke onderzoekshandeling of daad van vervolging van de onregelmatigheid door de bevoegde autoriteit, mits deze de betrokkene ter kennis is gebracht. Na de stuiting vangt een nieuwe verjaringstermijn aan. / De verjaring treedt echter in ieder geval in na verloop van een termijn die het dubbele bedraagt van de verjaringstermijn indien de bevoegde autoriteit binnen deze termijn geen sanctie heeft opgelegd, behoudens in geval van schorsing van de administratieve procedure overeenkomstig artikel 6, lid 1. / 2. Het recht tot uitvoering van het besluit waarbij een administratieve sanctie wordt opgelegd, vervalt na drie jaar. Deze termijn vangt aan op de dag waarop het besluit definitief wordt. / De stuiting en de schorsing van deze termijn worden door het toepasselijke nationale recht geregeld. / 3. Het staat de lidstaten vrij langere termijnen toe te passen dan de in de leden 1 en 2 bepaalde”;

dat artikel 2224 van het burgerlijk wetboek, in de versie van wet nr. 2008-561 van 17 juni 2008 luidt: „Persoonlijke of roerende vorderingen verjaren vijf jaar na de dag waarop de houder van een recht kennis had of had moeten hebben van de feiten op basis waarvan hij het kan uitoefenen”;

dat artikel 26 van die wet luidt: „I. – De bepalingen van de onderhavige wet die een verjaringstermijn verlengen, zijn van toepassing wanneer de verjaringstermijn niet was verstreken op de datum van inwerkingtreding ervan. Dan wordt rekening gehouden met de reeds verstreken termijn. / II. – De bepalingen van de onderhavige wet die de verjaringstermijn verkorten, zijn van toepassing op de verjaringstermijnen vanaf de dag van inwerkingtreding van de onderhavige wet, zonder dat de totale termijn de door de vorige wet vastgestelde

termijn kan overschrijden. / III. – Een zaak die vóór de inwerkingtreding van de onderhavige wet is ingesteld, wordt verder behandeld en beoordeeld onder de oude wet. Deze wet is ook van toepassing in beroep en cassatie. (...)”; **[OR. 10]**

- 7 Overwegende anderzijds artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie luidt: „*Het Hof van Justitie van de Europese Unie is bevoegd, bij wijze van prejudiciële beslissing, een uitspraak te doen: / a) over de uitlegging van de Verdragen, / b) over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de instellingen, organen of de instanties van de Unie. / Indien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen voor een rechterlijke instantie van een der lidstaten, kan deze instantie, indien zij een beslissing op dit punt noodzakelijk acht voor het wijzen van haar vonnis, het Hof van Justitie verzoeken over deze vraag een uitspraak te doen. (...)*”;
- 8 Overwegende in de eerste plaats dat het Hof van Justitie van de Europese Unie bij arrest van 29 maart 2012, zaak C-564/10, Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung/Pfeifer & Langen KG, van oordeel was dat de verjaringsregeling van verordening nr. 2988/95 van 18 december 1995 slechts toepassing vindt op de terugvordering van rente over onverschuldigd betaalde gemeenschapssteun wanneer deze rente verschuldigd is krachtens het Unierecht en niet krachtens het nationaal recht; dat als restitutie of interventie onterecht ontvangen steun aanleiding geeft tot betaling van rente volgens voormelde bepalingen van de verordeningen nrs. 800/1999 van 15 april 1999 en 770/96 van 26 april 1996, zoals de vorige versies van deze verordeningen houdende gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van het stelsel van restituties bij uitvoer voor landbouwproducten inzake de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen en de sancties of tot vaststelling van de gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen van controle van het gebruik en/of van de bestemming van de producten uit interventie; dat moet worden bepaald of de terugvordering van deze rente volgens voormeld arrest van het Hof dus is onderworpen aan de verjaringstermijn van artikel 3 van verordening nr. 2988/95 van 18 december 1995;
- 9 Dat in de tweede plaats het tribunal, gesteld dat de terugvordering van de betrokken rente valt onder de verjaringsregeling van artikel 3 van verordening nr. 2988/95, het tijdstip moet vaststellen waarop de daarin vastgestelde verjaringstermijn van vier jaar aanvangt; dat de onregelmatigheid waaruit de rentevordering voortvloeit, volgens FranceAgriMer een voortdurende of voortgezette onregelmatigheid in de zin van dat artikel is, zodat de termijn voor de verjaring van de terugvordering van deze rente noodzakelijkerwijs moet aanvangen op de dag van betaling van de hoofdvordering die het beginsel en de omvang ervan definitief vaststelt; dat het rechtszekerheidsbeginsel zich er evenwel lijkt tegen te verzetten dat de terugvordering van de rente kan worden voortgezet op een veel latere datum dan die waarop de hoofdvordering zelf niet meer kan worden voortgezet; dat bovendien, gesteld dat de rentevordering niet wordt beschouwd als het gevolg van een „voortdurende of voortgezette”

onregelmatigheid, dient te worden bepaald op welke datum de eraan ten grondslag liggende onregelmatigheid intreedt; dat het rechtszekerheidsbeginsel namelijk lijkt te gebieden om de verjaringstermijn van deze vordering op eenzelfde lijn te brengen met die van de hoofdvordering en dus te laten aanvangen op de dag waarop de tekortkoming intreedt die de terugvordering van de steun en de betaling van het bedrag van de garantie motiveerde; dat bij een dergelijke oplossing de verjaring van de rentevordering evenwel nog vóór de rente ingaat;

- 10 Overwegende in de derde plaats dat blijktens het onderzoek, wat de hoofdvordering inzake de terug te vorderen onverschuldigd betaalde steun betreft, de verjaring voor de terugvordering weliswaar kan zijn geschorst door bepaalde handelingen in de zin van de hierboven gememoreerde bepalingen van artikel 3 van verordening nr. 2988/95, maar geen van deze handelingen vermeldde de rentevordering; dat voor zover het beginsel en de quotiteit **[Or. 11]** van de verschuldigde rente afhangen van de eisbaarheid van de hoofdvordering, elke handeling die de verjaring van de hoofdvordering schorst, volgens FranceAgriMer tegelijk de verjaring voor de terugvordering van de uit deze verordening ontstaande rente schorst; dat evenwel dient te worden bepaald of tot garantie van de rechtszekerheid van de marktdeelnemers het onvermeld blijven van de rentevordering in de handelingen die de verjaring van de hoofdvordering schorsen, kan beletten dat deze handelingen ook de verjaringstermijn voor de rente schorsen;
- 11 Overwegende in de vierde plaats dat uit de hierboven gememoreerde bepalingen van artikel 3 van verordening nr. 2988/95, de verjaring hoe dan ook intreedt na verloop van een termijn die het dubbele bedraagt van de verjaringstermijn indien de bevoegde autoriteit geen sanctie heeft opgelegd of een administratieve maatregel tot terugbetaling heeft genomen; dat de beslissingen waarbij FranceAgriMer de vennootschap Glencore Céréales France heeft verzocht om terugbetaling van de onverschuldigd toegekende steun de uit deze vorderingen ontstane rente blijktens de dossierstukken onvermeld lieten en de betaling ervan niet vroegen; dat dus moet worden bepaald of een dergelijk verzoek kan beletten dat de verjaring intreedt doordat de maximumtermijn inzake de terugvordering van rente wordt bereikt;
- 12 Overwegende in de vijfde plaats dat uit artikel 3, lid 3, van verordening nr. 2988/95 volgt dat het de lidstaten vrijstaat langere termijnen toe te passen dan de in de leden 1 respectievelijk 2 bepaalde; dat het Hof in een arrest van 5 mei 2011, zaken C-201/10 en C-202/10, Ze Fu Fleischhandel GmbH en Vion Trading GmbH, preciseerde dat de lidstaten in plaats van de bij deze verordening vastgestelde verjaring, een niet specifiek voor de terugbetaling van Europese steun bedoelde langere verjaring van intern recht van algemene strekking kunnen toepassen, mits evenwel de toepassing van de interne verjaring van gemeen recht voldoende voorzienbaar voor de marktdeelnemers is; dat uit het onderzoek volgt dat op de dag van intreding van de onregelmatigheden die het verzoek om terugbetaling van de onverschuldigd betaalde steun hebben gemotiveerd, geen

enkele verjaringsregeling in Frans recht bestond die in plaats van de regeling van verordening nr. 2988/95 kon worden toegepast;

dat wet nr. 2008-561 van 17 juni 2008 een in artikel 2224 van het burgerlijk wetboek opgenomen nieuwe verjaringstermijn van gemeen recht in het leven heeft geroepen die de verjaringstermijn van gemeen recht vaststelt op vijf jaar; dat dient te worden bepaald of deze nieuwe termijn voor de op de dag van inwerkingtreding van de wet op 17 juni 2008 nog niet ingetreden verjaringen in de plaats kan komen van de bij verordening nr. 2988/95 krachtens de afwijking in artikel 3, [lid] 3, van deze verordening vastgestelde verjaringstermijn;

- 13 Overwegende dat deze vragen beslissend zijn voor de beslechting van het voor het tribunal aanhangige geding; dat dat zij lastig te beantwoorden vragen zijn; dat het Hof dus moet worden gevraagd om een uitspraak krachtens artikel 267 VWEU, en tot deze uitspraak de beslissing op alle vorderingen van de vennootschap Glencore Céréales France moet worden uitgesteld behalve op de nietigverklaring van de brief tot kennisgeving van de Ontvanger van FranceAgriMer van de beslissing van de directeur-generaal ervan van 16 april 2013 alsook van het betalingsbevel van 12 april 2013; **[Or. 12]**

BESLUIT:

Artikel 1: De vorderingen van de verzoekschriften nr. 1303941 en nr. 1303944 tot nietigverklaring van de brief tot kennisgeving door de Ontvanger van FranceAgriMer van de beslissing van de directeur-generaal ervan van 16 april 2013 alsook van het betalingsbevel van 12 april 2013 worden afgewezen.

Artikel 2: Voor het overige wordt de behandeling van de vorderingen van de vennootschap Glencore Céréales France tot nietigverklaring van de beslissing van de directeur-generaal van FranceAgriMer van 16 april 2013 en van het betalingsbevel van 12 april 2013 opgeschort tot uitspraak van het Hof over de volgende vragen:

- 1) Kan uit de bewoordingen van het arrest van 9 maart 2012, zaak C-564/10, Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung/Pfeifer & Langen KG, worden afgeleid dat artikel 3 van verordening nr. 2988/95, waarbij de Unierechtelijke verjaringsregeling is vastgesteld, toepasselijk is op maatregelen die strekken tot betaling van de krachtens artikel 52 van verordening (EG) nr. 800/1999 en artikel 5 bis van verordening (EG) nr. 770/96 verschuldigde rente?
- 2) Moet de rentevordering worden geacht uit de aard voort te vloeien uit een „voortdurende of voortgezette” onregelmatigheid, die eindigt met de voldoening van de hoofdvordering, zodat tot die dag het tijdstip van aanvang van de desbetreffende verjaring wordt uitgesteld?
- 3) Indien de tweede vraag ontkennend wordt beantwoord, moet dan het tijdstip van aanvang van de verjaring worden vastgesteld op de dag van intreding van de

onregelmatigheid waaruit de hoofdvordering voortvloeit, of kan het alleen worden vastgesteld op de dag van de betaling van de steun of de vrijgave van de garantie die overeenkomt met het tijdstip van aanvang van de aanrekening van deze rente?

4) Moet voor de toepassing van de bij verordening nr. 2988/95 vastgestelde verjaringsregels elke handeling die de verjaring schorst wat de hoofdvordering betreft, worden geacht ook de verjaring voor de rente te schorsen, ook al laten de handelingen die de verjaring van de hoofdvordering schorsen, de rente onvermeld?

5) Treedt de verjaring in doordat de bij artikel 3, lid 1, vierde alinea, van verordening nr. 2988/95 vastgestelde maximumtermijn wordt bereikt indien het betaalorgaan binnen die termijn verzoekt om terugbetaling van de onverschuldigd betaalde steun zonder tegelijk de betaling van de rente te vragen?

6) Kon de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van vijf jaar, die in het nationale recht bij wet nr. 2008-561 van 17 juni 2008 in artikel 2224 van de Code civil is ingevoerd, voor de op de dag van de inwerkingtreding van deze wet nog niet ingetreden verjaringen in de plaats komen van de verjaringstermijn van vier jaar in de zin van verordening nr. 2988/95 krachtens de afwijking in artikel 3, lid 3, van deze verordening?

[OMISSIS]